

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

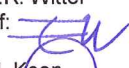
PLATTEELLAAN 1

TE EDE

GEMEENTE EDE

Project: EDE.COR.ECO
Rapportnummer: 09025180
Status: Eindrapportage
Datum: 12 mei 2009
Opdrachtgever: Coresta Group
Postbus 1650
5602 BR Eindhoven
Tel. 040 - 2352277
Fax 040 - 2352279
Contactpersoon: Dhr. S. Kuijcks

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl

Opsteller: Ing. E.R. Witter
Paraaf:

Kwaliteitscontroleur: Ing. M. Koen
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
3.4	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	3
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
5.1	Vogels	3
5.2	Vleermuizen.....	4
5.3	Overige zoogdieren.....	5
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen.....	5
5.5	Libellen en vlinders	5
5.6	Vaatplanten	6
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
6.1	Flora- en faunawet	6
6.2	Algemene zorgplicht	7
6.3	Gebiedsbescherming	8
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	9

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid
5. - Ontwerpschets nieuwe situatie

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van Coresta Group opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Platteellaan 1 te Ede in de gemeente Ede.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Ede bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland druk gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 2,5$ ha) ligt aan de Platteellaan 1, in de kern van Ede in de gemeente Ede (zie bijlage 1). De onderzoekslocatie is kadastraal bekend gemeente Ede, sectie K, nummers 14419, 15484, 14418 en 16186 (ged.).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 32 H, 2004 (schaal 1:25.000) zijn de coördinaten van de onderzoekslocatie $X = 174.695$, $Y = 450.290$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 174/450.

De onderzoekslocatie is bebouwd met het verzorgingstehuis "Bethanië" en enkele, rondom het verzorgingstehuis gelegen, seniorenwoningen. Het verzorgingstehuis heeft 4 verdiepingen en een platdak dat aan één zijde schuin is afgewerkt en is voorzien van dakpannen. De seniorenwoningen bestaan uit één verdieping en hebben een pannendak. De terreindelen direct rondom de bebouwing zijn voorzien van een klinkerverharding en in gebruik als parkeerterrein.

Het overige deel van de onderzoekslocatie is in gebruik als park met wandelpaden. De begroeiing bestaat grotendeels uit een bosopstand met eik en enkele beuken. De ondergroei bestaat voornamelijk uit hazelaar, lijsterbes en deels uit rododendron. Rond de gebouwen bevindt zich gazon.

De onderzoekslocatie grenst in oostelijke richting aan een tennisbanencomplex. Aan de westzijde bevindt zich een opslagterrein van een tuincentrum. In de overige richtingen grenst de onderzoekslocatie aan woonhuizen met tuinen.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft "de Veluwe", op een afstand van circa 750 meter. De grens van het gebied volgt de grens van de bebouwde kom van Ede.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet in een kerngebied, verbindingsgebied of verwevingsgebied, behorend tot de EHS. De begrenzing van de EHS in de omgeving van de onderzoekslocatie komt overeen met die van het Natura 2000-gebied "de Veluwe".

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens vervangende nieuwbouw te realiseren voor het huidige verzorgingstehuis.

3.4 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de bouwplannen zal het huidige hoofdgebouw worden gesloopt. Verder zal één van de woonblokken met seniorenwoningen worden gesloopt. Het huidige parkachtige gebied zal grotendeels gehandhaafd blijven. Alleen rond de huidige bebouwing zal er groen verdwijnen. De waardevolle bomen zijn door de opdrachtgever geïnventariseerd en zullen behouden blijven. In bijlage 5 is het ontwerp opgenomen waaraan in onderhavige rapportage ten aanzien van de Flora- en faunawet is getoetst.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Gelderland en de gemeente Ede geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 4 mei 2009. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok redelijk is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Er wordt aangegeven dat er in het kilometerhok 4 soorten van de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004 zijn waargenomen. Aangezien het kilometerhok grotendeels dicht bebouwd gebied betreft met enkele groenstroken kan het hierbij gaan om soorten als huismus, groene specht, spotvogel, matkop en kneu.

In de groene woonwijk ten noorden van de onderzoekslocatie (Componistenbuurt) zijn volgens gegevens van de gemeente Ede grote bonte specht, groene specht, sperwer en bosuil waargenomen. Ook is het gebied een belangrijk bolwerk van huismus.

Door de aanwezigheid van het parkachtige habitat met verschillende bomen en struiken is de onderzoekslocatie geschikt voor verschillende broedvogels. De aanwezige bomen zijn voor zover als het dichte bladerdek dit toeliet gecontroleerd op holtes of nesten van roofvogels; deze zijn niet aangetroffen. Geheel uit te sluiten is de aanwezigheid van spechten niet. Afgezien van sperwer zijn er binnen de bebouwde kom geen roofvogels te verwachten.

Door de ingreep gaat slechts een klein deel van het aanwezige groen verloren. Verstoring van jaarrond beschermde soorten als spechten en uilen is zodoende niet aan de orde. Indien er echter door aanpassing van de plannen toch sprake is van kap van grotere bomen of verwijderen van vegetatie op grotere schaal, dan dient vastgesteld te worden of er jaarrond beschermde soorten op de onderzoekslocatie broeden.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, tortelduif en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997) blijkt dat er in het uurhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt de volgende soorten vleermuizen zijn waargenomen; watervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt voor het vormen van kolonies vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuren. Met name het hoofdgebouw heeft aan alle zijdes en op verschillende hoogte open stootvoegen. Vleermuizen maken van deze openingen gebruik om in de spouwmuur te geraken. De seniorenwoningen zijn voor vleermuizen minder geschikt. Er zijn geen openingen waargenomen. Wel kunnen onder de dakpannen vleermuizen verblijven.

Soorten die vooral gebruik maken van gebouwen voor hun verblijfplaatsen zijn gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Ook gewone grootoorvleermuizen verblijven in gebouwen, waar ze vooral gebruik maken van open zolders. Vanwege het ontbreken van open zolderruimtes is de bebouwing op de onderzoekslocatie voor deze soort minder geschikt.

Er zijn in de bomen op de onderzoekslocatie geen holtes waargenomen waar vleermuissoorten als rosse vleermuis, watervleermuis of ruige dwergvleermuis gebruik van kunnen maken. De meeste bomen op de onderzoekslocatie zijn te dun om geschikt te zijn voor vleermuizen omdat er geen holtevorming heeft plaatsgevonden. Bovendien blijven de meeste bomen op de onderzoekslocatie gehandhaafd. Mocht er in de toekomst toch sprake zijn van kap van bomen dan verdient het de aanbeveling om in het winterseizoen een nauwkeurige inspectie op holtes uit te voeren.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, zeker gebruikt worden als foerageergebied voor in de omgeving verblijvende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk gewone grootoorvleermuis. Het parkachtig habitat en daarmee de gunstige omstandigheden voor foeragerende vleermuizen blijven gehandhaafd. Het aanbrengen van verlichting kan echter verstorend werken. Om de impact van de ingreep volledig te kunnen toetsen dienen er meer gegevens omtrent het foerageergedrag van vleermuizen op de onderzoekslocatie te worden verzameld.

Vliegroutes

Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden naar verwachting geen potentiële vliegroutes verstoord. Dit vanwege het feit dat de groenstructuur op de onderzoekslocatie grotendeels gehandhaafd blijft.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor verscheidene grondgebonden zoogdieren. In de groenstroken zijn voldoende plekken voor kleine zoogdieren om te schuilen. De gazons zijn geschikte plekken voor bijvoorbeeld egels om te foerageren. Voor de meeste algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

Voor de eekhoorn en de steenmarter geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het habitat is geschikt voor eekhoorn. Door een bewoner is aangegeven dat de soort in het gebied voorkomt. In het beboste deel van de onderzoekslocatie kunnen eekhoornnesten aanwezig zijn. Zolang er geen bomen gekapt worden zijn er ten aanzien van eekhoorn geen overtredingen te verwachten.

De onderzoekslocatie ligt buiten het huidige verspreidingsgebied van steenmarter.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens van RAVON en Provincie Gelderland (Atlas reptielen en amfibieën 1985-2005) zijn in het kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, alleen bruine kikker waargenomen.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Doordat wateroppervlakten als beken, sloten en vijvers op de onderzoekslocatie ontbreken is het echter uit te sluiten dat er voortplantingsmogelijkheden zijn op de locatie voor amfibieën.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Direct buiten de bebouwde kom van Ede zijn verschillende soorten reptielen te verwachten, o.a. op de "Ginkelse hei". Op de onderzoekslocatie is weinig geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Het is nooit geheel uit te sluiten dat reptielen vanuit de Veluwe de bebouwde kom van Ede binnentrekken. Echter gelet op het aantal obstakels dat er gepasseerd moet worden is de aanwezigheid van reptielen op de onderzoekslocatie geen reële optie. Van aantasting van belangrijk leefgebied door de voorgenomen ingreep is vanwege de beperkte omvang en het niet optimale habitat geen sprake.

Voor vissen geldt dat de onderzoekslocatie niet geschikt is door het ontbreken van open water.

5.5 Libellen en vlinders

Voor libellen geldt dat ze water nodig hebben ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Van de omgeving zijn waarnemingen bekend van de zeldzame sleedoornpage. Het betreft waarnemingen uit 1994 en 1998. De sleedoornpage is een zeldzame standvlinder van bosranden en struiken waar de waardplant sleedoorn (*Prunus spinosa*) voorkomt. De waardplant is tijdens het veldbezoek niet waargenomen. De soort is binnen de Flora- en faunawet overigens niet beschermd.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is daardoor niet te verwachten dat er binnen de onderzoekslocatie voldoende geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van sleedoornpage of een beschermde vlindersoort.

5.6 Vaatplanten

Het natuurloket geeft aan dat in het goed onderzochte kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, twee licht beschermde soorten zijn waargenomen. Een groot deel van de onderzoekslocatie bestaat uit onderhouden groen of verharding en bebouwing. Op deze terreindelen is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten te vinden zijn. In de randen van het beboste terreindeel zijn licht beschermde planten zoals, brede wespenorchis, grasklokje e.d. niet uit te sluiten. Voor deze algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Strenger beschermde soorten zijn op basis van het ontbreken van waarnemingen en het ontbreken van geschikt habitat uit te sluiten. De bebouwing is ongeschikt voor beschermde muurvegetatie zoals tongvaren of steenbreekvaren.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

In het kader van de voorgenomen plannen zijn er overtredingen te verwachten voor broedvogels gedurende het broedseizoen. Overtredingen ten aanzien van verblijfplaatsen en foerageergebied van vleermuizen zijn niet op voorhand uit te sluiten. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Spechtensoorten, kolonievogels en de meeste roofvogels zijn het gehele jaar beschermd omdat de nestplaats, bomengroep of boomholte ook buiten het broedseizoen gebruikt wordt of omdat deze soorten enkel gebruik maken van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid.

Voor de te verwachten broedvogels geldt dat, indien de beplanting en de bebouwing in de winterperiode wordt verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Uitgangspunt is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie. Globaal wordt de periode maart tot half augustus aangehouden. Er wordt echter in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien er in een later stadium toch sprake is van kap van bomen of het grootschalig verwijderen van vegetatie dient in de winter een controle op de aanwezigheid van holen plaats te vinden. Dit geldt ook voor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen.

De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven en indien nodig een ontheffing aan te vragen (Limpens, 2005).

Verblijfplaatsen

Momenteel zijn er onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar over de aanwezigheid van vleermuizen op en in de omgeving van de onderzoekslocatie. Gelet op de omvang van de onderzoekslocatie en de verschillende functies die het gebied op basis van habitatkenmerken kan hebben, is het mogelijk dat er overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot vleermuizen.

Een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen dient meer uitsluitsel te geven over het gebruik van de onderzoekslocatie door vleermuizen. Vervolgens dient vastgesteld te worden of er overtredingen plaats zullen vinden bij de voorbereiding en de uitvoer van het project.

Foerageergebied

Het verlies van foerageergebied rondom de bebouwing en langs de te verwijderen beplanting is waarschijnlijk gering. Toch kunnen de inrichtingsplannen een negatieve invloed hebben op het foerageergedrag van vleermuizen. Met name de lichtuitstraling van de gebouwen of de terreinverlichting speelt hierbij een rol. Het verdient daarom aanbeveling om behalve verblijfplaatsen, ook foerageergedrag op de onderzoekslocatie nader te onderzoeken.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de meeste te verwachten grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen aanvullende maatregelen nodig. Indien er in een later stadium toch op grotere schaal vegetatie verwijderd wordt zijn aanvullende maatregelen wel van toepassing. Hierbij gaat het vooral om overwinterende egels en amfibieën.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

De onderzoekslocatie ligt nabij het Natura-2000 gebied de Veluwe. Indien er een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn. Aangezien de onderzoekslocatie binnen de bebouwde kom is gelegen en het toekomstige gebruik, afgezien van nieuwe bebouwing, niet wezenlijk veranderd kan gesteld worden dat er geen negatieve effecten zijn te verwachten op het nabij gelegen Natura 2000-gebied.

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie, aangezien de onderzoekslocatie geheel buiten de EHS is gelegen en er geen externe werking geldt.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Coresta Group een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Platteellaan 1 te Ede in de gemeente Ede.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De opdrachtgever is voornemens vervangende nieuwbouw te realiseren voor het huidige verzorgingstehuis. Ten behoeve van de bouwplannen zal het huidige hoofdgebouw worden gesloopt. Verder zal één van de woonblokken met seniorenwoningen worden gesloopt. Het huidige parkachtige gebied zal grotendeels gehandhaafd blijven. Alleen rond de huidige bebouwing zal er groen verdwijnen. De waardevolle bomen zijn door de opdrachtgever geïnventariseerd en zullen behouden blijven.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

Door de aanwezigheid van het parkachtige habitat met verschillende bomen en struiken is de onderzoekslocatie geschikt voor verschillende broedvogels. Holtes van spechten of nesten van roofvogels zijn niet aangetroffen. Geheel uit te sluiten is de aanwezigheid van spechten niet. Afgezien van sperwer zijn er binnen de bebouwde kom geen roofvogels te verwachten. De bebouwing op de onderzoekslocatie is voor vleermuizen in principe geschikt voor het vormen van kolonies vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuur. Met name het hoofdgebouw heeft aan alle zijdes en op verschillende hoogte open stootvoegen. Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten:

Over het algemeen kan schade aan broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of geheel buiten het broedseizoen uit te voeren.

Door de ingreep gaat slechts een klein deel van het aanwezige groen verloren. Er zijn in de bomen op de onderzoekslocatie geen holtes waargenomen waar spechten of vleermuissoorten als rosse vleermuis, watervleermuis of ruige dwergvleermuis gebruik van kunnen maken. De meeste bomen op de onderzoekslocatie zijn te dun om geschikt te zijn voor spechten of vleermuizen. Bovendien blijven de meeste bomen op de onderzoekslocatie gehandhaafd. Mocht er in de toekomst toch sprake zijn van kap van bomen dan verdient het de aanbeveling om in het winterseizoen een nauwkeurige inspectie op holtes uit te voeren.

Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen aanvullende maatregelen nodig. Indien er in een later stadium toch op grotere schaal vegetatie verwijderd wordt zijn aanvullende maatregelen wel van toepassing. Hierbij gaat het vooral om overwinterende egels en amfibieën.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger gebruik maken van de bebouwing op de onderzoekslocatie. Door de uitvoering van nader onderzoek binnen het geschikte seizoen kan dit worden vastgesteld. Ook dient er meer inzicht in het gebruik als foerageergebied te zijn om de gevolgen van de voorgenomen herinrichting volledig te kunnen toetsen.

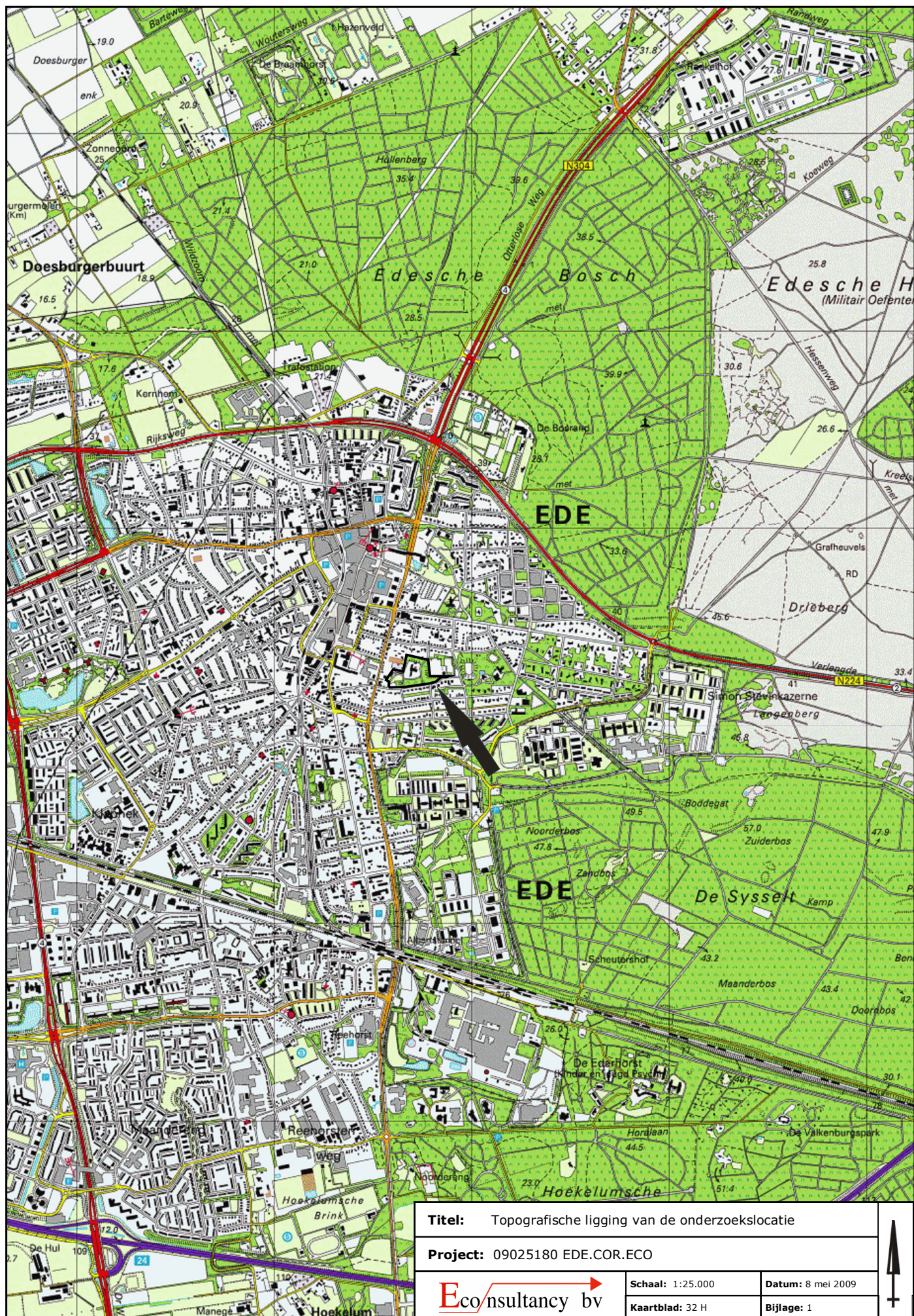
Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

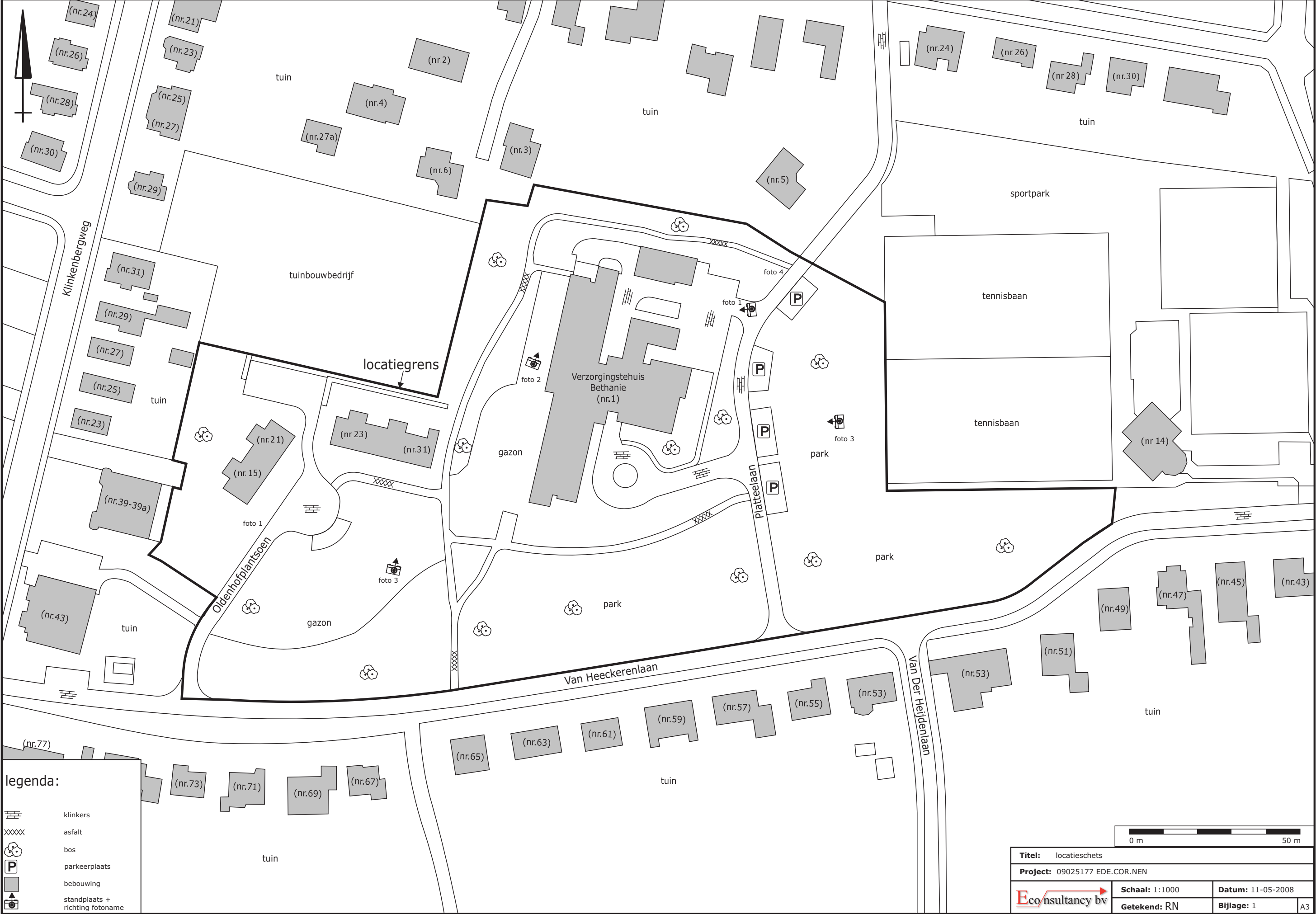
Indien zich een vaste verblijfplaats van vleermuizen op de onderzoekslocatie bevindt, is voor het verstoren daarvan een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt eveneens voor het verstoren van belangrijk foerageergebied. Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen van andere soorten is niet noodzakelijk, vooropgesteld dat er op het moment van ingrijpen geen broedgeval aanwezig is.

In tabel I is een overzicht opgenomen, met een beschrijving van de potentiële verstoring en vervolgstappen per soortgroep.

Tabel I. Overzicht verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	nee	nee*	*mits het verwijderen van nest gelegenheden buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd
	jaarrond beschermd	nee	nee**	nee	** mits er geen kap van oude bomen en verwijderen van vegetatie plaats vindt
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	mogelijk	ja	nee	-
	Foerageergebied	mogelijk	ja	nee	-
	Vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogieren		nee	nee	nee	aandacht voor zorgplicht als er op grote schaal vegetatie verwijderd wordt
Amfibieën		nee	nee	nee	aandacht voor zorgplicht als er op grote schaal vegetatie verwijderd wordt
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Limpens, H.J.G.A., Zoogdierenvereniging VZZ, Eco Consult&projectmanagement, Vleermuizen en planologie, cursusdictaat, 2005.

SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Spitzen - van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Cremers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L.. Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D. M. Soes, P. Frigge & P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 - 2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

www.minInv.nl (natuurwetgeving)

www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)

www.natuurkalender.nl (beperkte verspreidingsgegevens)

www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)

www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)

www.atlasgroengelderland.nl

www.waarneming.nl(waarnemingen van vrijwilligers)

OVERIGE

Ecolog: database verspreidingsgegevens gemeente Ede.

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. te slopen hoofdgebouw

Foto 2. open stootvoegen in gevel hoofdgebouw: geschikte invliegopening voor vleermuizen

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. deel van de te handhaven begroeiing

Foto 4. te verwijderen vegetatie

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. *Verbodsbepalingen Flora- en faunawet*

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. *Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet*

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen “habitatrichtlijngebied” en “vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.

Bijlage 5 Ontwerpschets nieuwe situatie

Variant 1

